

Past Times
Минали времена

Имаме богато литературно наследство – книги и списания в природните науки и образованието. Тази литература е предназначена за ученици, учители и широка публика. Така се поддържа жив интересът на младите и по-старите поколения към науката – тази днес забравена литература напълно утолява жаждата за знания. В края на всяка книжка на нашето списание ще бъде показвана книга или списание от тези отдавна отминали времена.

Проф. Б. В. Тошев,
главен редактор

ОСНОВИ НА ОБЩАТА МЕТОДИКА ПО ЕСТЕСТВОЗНАНИЕ – 1925 Г.

Проф. Валериан Викторович Половцов (1862 – 1918)

Проф. В. В. Половцовъ

ОСНОВИ
НА
ОБЩАТА МЕТОДИКА
ПО
ЕСТЕСТВОЗНАНИЕ

Превели отъ 4-то издание на Б. Е. РАЙКОВЪ 1925 г.

А. МАРКОВИЧЪ
учителъ въ I Соф. мжж.
гимназия

СЛ. СТЕФАНОВЪ
учителъ въ Образцовата
гимназия

Одобрена и препоръчана отъ М-вото на Нар. просвѣщение съ окр. № 21638 отъ 26.VIII. 1929 г.

СОФИЯ
Книгоиздателство „РОДИНА“, Лкц. Д-во

Съдържание

Предговоръ	стр. 3
Уводъ	5
Глава I. Значение и методи на общото образование.	
1. Положения, които трѣбва да легнатъ въ основата на всѣко училище	15
2. Задачитѣ на общото образование	18
3. Значението на математика, язицитѣ и хуманитарнитѣ науки за дѣлото на общото образование	23
4. Образователното значение на естественитѣ науки	30
Глава II. Естествознанието като учебенъ предметъ	39
Глава III. Основни моменти въ развитието на възгледитѣ върху съдържанието да естествознанието като учебенъ предметъ	
1. Янъ Коменски (1592—1670)	47
2. XVIII вѣкъ въ Германия и Франция	49
3. Августъ Любенъ (1804—1873) —	54
4. Научни събития презъ XIX вѣкъ, които сж указали влияние върху методиката на естествознанието	62
5. Фридрихъ Юнге (1832—1905)	64
6. Приложение на Юнгиевитѣ идеи въ училището	71
Глава IV. Биологичниятъ методъ	
1. Сжщностъ на биологичниятъ методъ	77
2. Първи принципъ: формитѣ трѣбва да се изучаватъ въ свръзка съ функциитѣ имъ	78
3. Втори принципъ: начинътъ на живота трѣбва да се изучава въ свръзка съ околната срѣда	84
4. Трети принципъ: въ училището трѣбва да се изучава най-ценния материалъ	89
Глава V. Разпространение на биологичния методъ върху явленията на неорганизования миръ	104
Глава VI. Систематиката, класификацията и редътъ, по който да се минатъ биологичнитѣ курсове въ училището	
1. Систематиката и класификацията въ училището	107

2. Възходящъ и низходящъ редъ въ преподаването на ботаниката и зоологията	116
Глава VII. Телеология и целесъобразностъ въ училището	123
Глава VIII. Хипотезата въ учебния предметъ	135
1. Ролята на хипотезата въ науката	136
2. Методология на хипотезата и методика на приложението ѝ въ училището	141
3. Еволюционната теория въ училището	147
Глава IX. Методология и методика на наблюдението	151
Глава X. Методология и методика на опита	160
Глава XI. Принципа на нагледността и предметността въ обучението	
1. Разширение на понятието за нагледността и дидактичното значение на този принципъ	168
2. Изборъ на материалъ за нагледното обучение	177
3. Значение на рисуването	182
Глава XII. Практически занятия	
1. Образователното значение на практическитѣ занятия	187
2. Постановка на практическитѣ занятия	
Глава XIII. Екскурзиитѣ и тѣхната метода	
1. Образователното значение на екскурзитѣ	202
2. Организация на екскурзационното дѣло	211
2. Водене на екскурзиитѣ	216
Глава XVI. Извънкласнитѣ занятия на ученицитѣ	222
Глава XV. Нѣкои въпроси отъ практиката на преподаването	
1. Принципи, които опредѣлятъ общото съдържание на курса и на отдѣлнитѣ уроци	231
2. Приготвяние на учителя къмъ уроцитѣ си	234
3. Нѣкои забележки относно ходътъ (развитието) на урока	238
4. Учителя по естествознание	245
Глава XVI. Половиятъ въпросъ въ училището	249